

Notat vedrørende fraværsindsatser – oplæg til Børne- og Skoleudvalget, juni 2017

Baggrund

Kommunalbestyrelsen besluttede med vedtagelsen af budget 2017:

Forligsparterne ønsker at følge udviklingen omkring børn og unge med højt skolefravær tæt. Der forelægges derfor senest i april 2017 en vurdering af skolefraværsproblematikken i Ballerup Kommune, herunder et bud på hvordan antallet af børn med højt skolefravær kan nedbringes (Aftale om budget 2017).

Når elever har et højt fravær fra skolen, kan det være et af de første tegn på mistrivsel. Samtidig er der risiko for marginalisering fra det sociale fællesskab i skolen og tabt læring, som kan være svært at indhente. De potentielt alvorlige konsekvenser – såvel faglige som sociale, langsigtede som kortsigtede – betyder, at det er afgørende at tage hånd om fravær - og ikke mindst at forebygge, at det opstår: Jo før vi bliver opmærksomme, desto mindre er det problem, der skal løses.

Kommunen har en lovgivningsmæssig forpligtelse til at sikre undervisning og skolegang til kommunens undervisningspligtige børn og unge samt konkrete indsatsmuligheder, som kan understøtte skolerne.

Fravær kan ifølge Undervisningsministeriet skyldes:

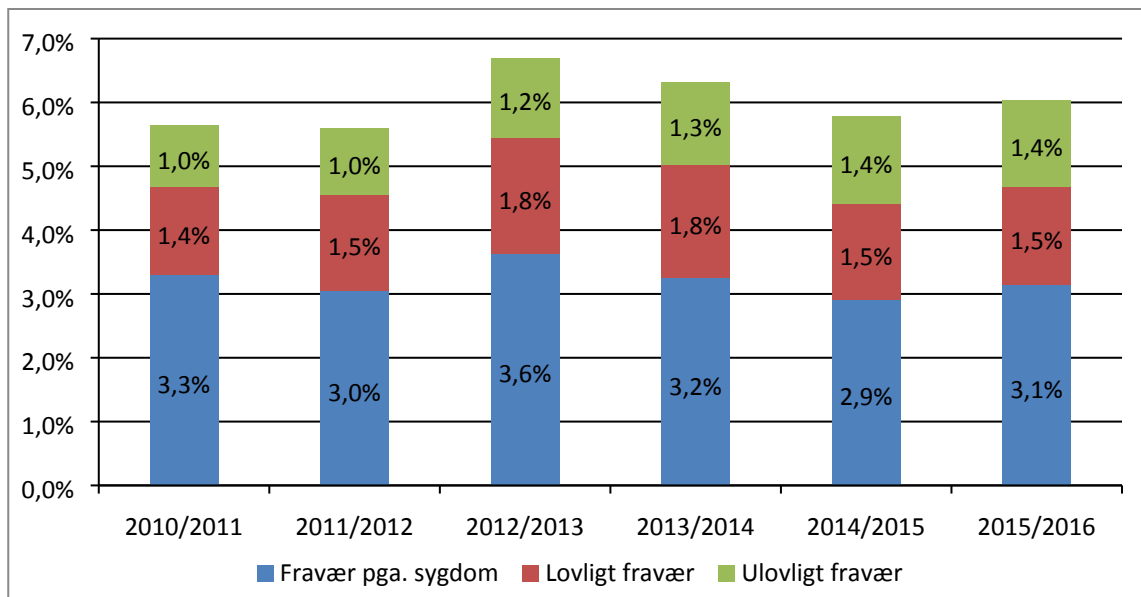
- Det sociale miljø i klassen. Konflikter mellem eleverne indbyrdes eller mellem elever og lærere
- For stort et pres fagligt eller i forhold til elevens modenhed
- Undervisning, der opleves som kedelig eller med for få faglige udfordringer
- Sociale problemer i hjemmet, psykisk syge forældre, vold og misbrug i hjemmet eller ressourcetsvage forældre
- Personlige problemer hos eleven, med at prioritere sin tid eller mere alvorlige problemer såsom lavt selvværd, angst, depression, skolefobi mv.
- Ligegyldighed eller manglende opbakning fra forældrene eller en holdning til, at skolen må tilpasse sig forældrenes behov

Fakta om elevfravær i Ballerup Kommune

I figur 1 ses udviklingen i elevernes fravær over tid. I skoleåret 2015/16 var fraværet på 6% for Ballerup Kommune. Af figuren fremgår det, at ca. halvdelen af elevernes fravær skyldes sygdom. Den anden halvdel er nogenlunde lige fordelt mellem lovligt (dvs. med skolens tilladelse) og ulovlig fravær (uden skolens tilladelse).

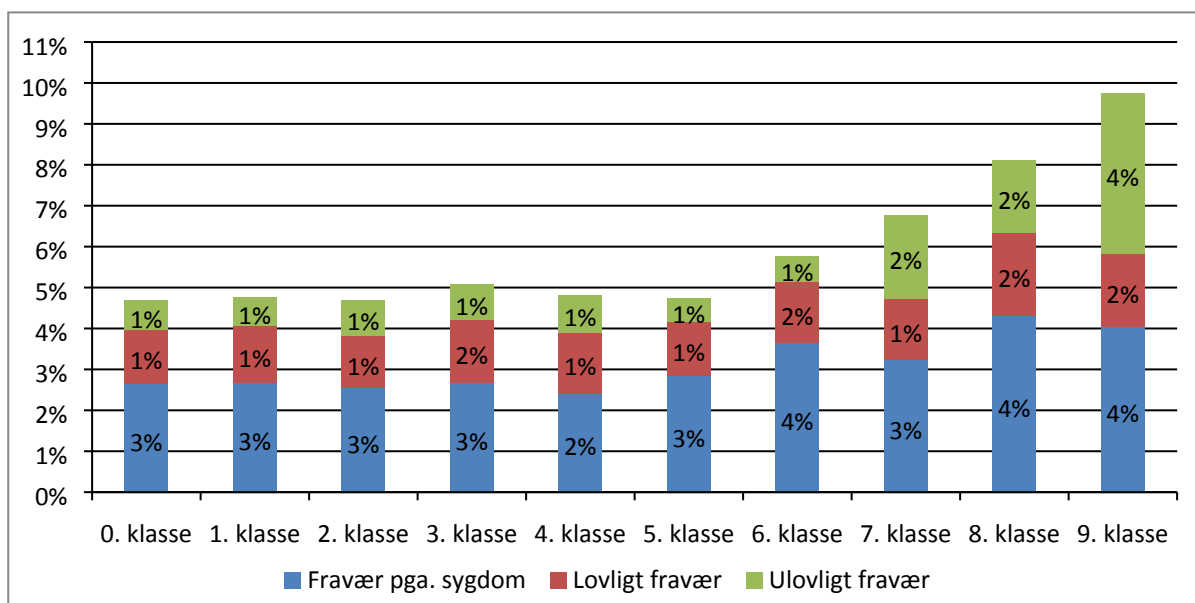

Figur 1: Udvikling i elevfravær i Ballerup Kommune (Kilde: uddannelsesstatistik.dk)

Af figur 2 fremgår det, at fraværet ikke er ligeligt fordelt på de forskellige trin. Fraværet er nogenlunde ensartet i 0.-6. klasse, hvorefter det stiger med trinene. 9. klasse havde i skoleåret 2015/16 et fravær på knap 10 %. De ældste elever afviger især fra de yngres inden for ulovligt fravær.

Figur 2: Elevfravær Ballerup Kommune i skoleåret 2015/16 fordelt på klassetrin (Kilde: uddannelsesstatistik.dk)

De lovgivningsmæssige rammer:

Der er undervisningspligt i Danmark og det er forældrenes ansvar at tage stilling til, hvilket undervisningstilbud barnet skal have. De skal herefter medvirke til, at barnet opfylder undervisningspligten, og må ikke lægge hindringer i vejen herfor (Folkeskolelovens § 34 og

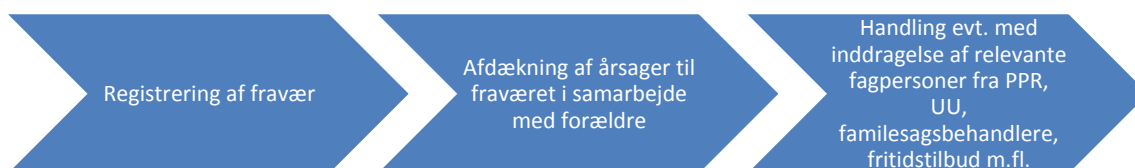

35). Det betyder i praksis, at hvis et barn indskrives på en folkeskole, har forældrene ansvar for, at eleverne følger undervisningen.

Bekendtgørelse om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen fastlægger skolens ansvar i forhold til at registrere og følge op på elevernes fravær. Bekendtgørelsen fastlægger bl.a. at skolen ved ulovligt fravær skal tage kontakt til elevens forældre for at afdække årsagerne til det ulovlige fravær.

Proces i forhold til elevfravær:

Helt overordnet kan processen i forhold til fravær opdeles i tre trin, som illustreret nedenfor:

I det følgende redegøres der for hvordan der aktuelt arbejdes med fravær fordelt på de tre trin. Udgangspunktet for arbejdet er det fælles børnesyn, hvor *'alle børn og unge skal opfatte sig selv som betydningsfulde deltagere i inkluderende fællesskaber'*.

1. Registrering af fravær

Der er et stort behov for at følge elevfraværet tæt og på den baggrund have mulighed for at sætte ind med en tidlig indsats i de tilfælde, hvor det er nødvendigt.

0.-6. klasse:

Fremmødet registreres én gang dagligt – fortrinsvis om morgenen. Hvis skolen ikke kender årsagen til, at en elev er fraværende, kontaktes forældrene. Skolen har tilsynspligt med eleverne, så personalet skal altid reagere, hvis en elev ikke er til stede i undervisningen uden at forældrene har søgt om fri (lovligt fravær) eller sygemeldt eleven. Reglen på alle skolerne er, at man kontakter forældrene, hvis det skulle ske, at et barn har forladt undervisningen/skolen i løbet af dagen uden tilladelse.

7. – 9. klasse:

Siden august 2016 anvender skolerne systemet E-protokol. Det betyder, at skolerne skal:

- Registrere elevfravær på timeniveau
- Udsende sms'er til elever og forældre ved udeblivelse. Først en venlig reminder til eleven. Hvis ikke eleven dukker op efter et forudbestemt interval (ca. 20 minutter) sendes der automatisk en SMS til forældrene.

De har også mulighed for:

- Automatisk løbende information til forældrene om elevens fremmøde for den enkelte uge.
- At udskrive detaljerede statistikker

Målet med det nye system er, at eleverne bliver bevidste om, at skolen savner dem, hvis de fx går midt på dagen, at forældrene bliver opmærksomme på, hvis deres barn udebliver fra timer uden aftale. Erfaringerne fra andre kommuner er, at det i sig selv mindsker fraværet.

Herudover får skolen mulighed for at opdage et begyndende stigende fravær og tage en snak med elev (og forældre) om hvad stigningen skyldes og dermed kan komme i dialog om

problemer i skolen eller hjemme inden de bliver store. Vi ved fra fx samarbejdsmodellen, at tid er en afgørende faktor i disse sager.

2. Afdækning af årsager til fravær

Når der er identificeret et fravær, jf. ovenstående er det væsentligt, at der sker en tværfaglig afdækning af årsager før der iværksættes handlinger.

Ballerup Kommune er i gang med at implementere Ballerups Analyse af Læringsmiljøer (BAL) og Fællesskabsmodellen (FM). Begge indsatser har som mål at understøtte Børne- og Ungestrategien: Alle børn og unge skal opfatte sig selv som betydningsfulde deltagere i inkluderende fællesskaber, hvor individuelle forskelle opfattes som en styrke.

Ballerups Analyse af Læringsmiljøer (BAL) er en fælles tilgang og en analyse af problemstillinger ud fra fire perspektiver (fællesskabsperspektiv, individperspektiv, aktørperspektiv og kontekstperspektiv). BAL er ikke rettet specifikt mod fraværsproblemet, men de fagprofessionelle bliver med implementeringen af BAL bedre til at analysere problemstillinger generelt, vælge tiltag og følge op på tiltagene.

Fællesskabsmodellen (FM) betyder et øget fokus på det forebyggende arbejde i hverdagsmiljøet samt en fælles mødestruktur. Det er forventningen, at særligt koordineringskonferencerne vil spille en meget væsentlig rolle i forhold til at afdække årsager til bekymrende fravær og være et forum for en tværfaglig vurdering og handling.

3. Handling i forhold til fraværet

Afhængig af årsagerne til eleven/elevernes stigende fravær kan iværksættes forskellige handlinger. Der skelnes ofte mellem handlinger rettet i forhold til skolen og handlinger i forhold til familien.

Skolen kan iværksætte forskellige tiltag i læringsmiljøet rettet mod den enkelte elev eller hele klassen i forhold til hvad problematikken er. Der er desuden via Serviceloven muligheder for iværksættelse af tidlige forebyggende indsatser jf. SEL § 11, som vil kunne iværksættes umiddelbart og ikke er afhængig af en børnefaglig undersøgelse og handleplan.

De forebyggende socialrådgivere har her en meget væsentlig rolle dels i forhold til at undersøge, hvad der ligger til grund for barnets fravær og dels være med til at etablere et samarbejde med familien, barnet/den unge og skolen, med henblik på at få lagt en plan, der kan få barnet eller den unge tilbage i skole igen.

Styrkelse af indsatsen

På baggrund af ovenstående vurderes det, at vi er godt på vej med at arbejde systematisk og målrettet med at nedbringe antallet af børn med højt skolefravær og dermed understøtte en større trivsel og læring hos børn og unge i Ballerup Kommune.

For at sikre at vi lykkes med indsatsen peges der på følgende opmærksomhedspunkter.

1. Registrering af fravær

- Løbende opfølgning på om E-protokol har den ønskede effekt på fraværet
- Dialog med skolerne om anvendelse af redskabet i klassens team, dialog med forældre osv.

2. Afdækning af årsager til fravær:

- Implementering af BAL, så de fagprofessionelle bliver styrket i kompetencen til at analysere, iværksætte og evaluere tiltag i forhold til læringsmiljøerne
- Implementering af FM og forebyggende socialrådgivere, så adgangen til viden bliver let for den enkelte og der tidligere kan arbejdes helhedsorienteret i forhold til familien.

3. Tilbudsviften

Det er afgørende, at der i Ballerup er en vifte af tilbud, der kan understøtte at børn med højt skolefravær vender tilbage til skolegang i almenmiljøet. Det er også vigtigt, at de fagprofessionelle ved, hvilke tilbud der er i kommunen, som kan understøtte lærerne, eleven eller forældrene og kender adgangen til dem.

På Børne- og Skoleudvalgsmødet 30. maj 2017 fremlægges en analyse af tilbudsviften i Ballerup Kommune set i relation til, hvordan den understøtter Børne- og Ungestrategiens mål om, at alle unge har deltagelsesmuligheder i inkluderende fællesskaber. Arbejdsgruppen omkring skolefravær bidrager ind i dette arbejde ved at undersøge mulighederne for en tidlig, håndholdt og helhedsorienteret indsats rettet mod børn med højt skolefravær. Indsatsen baseres på et styrket samarbejde på tværs af daginstitutioner, fritidsklubber, skole/BFO og den sociale indsats. Som der peges på i analysen af tilbudsviften er det ligeledes afgørende, at der er et fokus på forældresamarbejde og styrkelse af deres muligheder for at understøtte børnenes skolegang og trivsel.

I budgetaftalen for 2017 har de politiske partier besluttet at afsætte 100.000 kroner til en 'fraværsgruppe' for unge, inspireret af Familiehusets 'angstgrupper', hvor gruppeforløb understøtter børn og unges tilbagevenden til skolegang. På næstkommende Børne- og Skoleudvalg fremlægges arbejdet hermed.